



Cánh Hoa Trước Gió

Pensée-đàlat

Sáng nay khi vào khu trung tâm thương mại của người Việt, Thùy đã lặng người thảng thốt khi nhìn thấy nó. Thoạt tiên, nàng ngờ ngợ trong ký ức mình rằng gương mặt kia rất quen, không thể nào quên. Số người ra vào nơi đây hai ngày cuối tuần thật đông đúc, tấp nập, xe hơi nối hàng nhau nơi bãi đậu xe chật chội và vô trật tự của một số người vô ý thức. Người ta mua hoặc trao đổi vôi vàng hàng hóa trong các gian bán quần áo, hàng lưu niệm để sáng thứ hai sẽ đem bán lẻ tại các khu chợ trời xung quanh thành phố. Trong các quán ăn chật kín thực khách, mùi xào nấu thơm lừng tỏa rộng khắp nơi. Nào phở, mì, nào thịt nướng, bánh cuốn nóng... còn có cả các món „độc chiêu“ như lòng heo tiết canh, thịt dê bảy món... Toàn các món ăn mang hương vị quê nhà, gọi thêm cho cái bao tử và gọi nỗi nhớ nhà cho những người xa xứ.

Thùy lẳng lẳng bước theo nó trong dòng người để nhận cho ra một gương mặt mà thấy nó Thùy như sống lại cả một chuỗi tháng năm tủi nhục khó quên. Nó đang đi trước mặt Thùy, dáng gầy gò, mỗi mệ, chiếc áo khoác rộng thùng thình, mái tóc dài hất ra sau lưng lộn xộn, nhớp nhúa. Nó rẽ về phía cầu thang nhưng không bước lên mà dáo dác nhìn quanh rồi ngồi thụp xuống một góc khuất phía sau gầm cầu thang, thở hổn hển, mệ nhọc. Nước mắt của nó ứa ra nhòe nhoẹt, dãi nhớt sùi đầy miệng, hai tay ôm đầu rên xiết. Thùy kinh ngạc nhận ra nó đang trong cơn vật vã vì thiếu chất ma túy. Nàng lùi lại định bỏ đi nhưng nó đã mở hé hai mắt thiếu não nhìn Thùy, mấp máy:

- Cô cho cháu xin mấy đồng đi cô!

“Đúng là nó rồi” Thùy nghĩ trong đầu và ngay lập tức nàng hỏi :

- Cháu là Trọng phải không, nhớ cô không?

Nó lắc đầu rồi lại tiếp tục vật vã, nằm dài xuống sàn nhà quần quai, hai mắt nhắm nghiền. Thùy chưa biết nên làm gì, giúp nó như thế nào đây trong tình huống quá bất ngờ này thì nghe có tiếng gọi của một đứa trẻ tuổi nó gấp rút ghé sát đầu, thẳng vừa đến nhét vôi vàng vào tay nó gói bột trắng nhỏ... Hồi lâu sau cả hai đứa đều ngồi dựa lưng vào tường, mắt vẫn khép chặt và cơ thể đã không còn vật vã nữa. Bây giờ Thùy mới nhìn rõ khuôn mặt thẳng Trọng: nước da xám ngắt, môi thâm đen, xương nhô lên trên hai gò má, hố mắt sâu thẳm quầng đen trông mới thảm hại làm sao. Mà nó nào đã lớn gì cho cam, khi Thùy ra đi nó chỉ mới 7 tuổi. Tưởng đã bỏ lại những kỷ niệm buồn sau 10 năm xa xứ, không ngờ...

Lát sau nó đứng dậy tỉnh bơ nhìn Thùy như không có chuyện gì vừa xảy ra:

- Cô là ai, sao lại biết tên cháu?

Thùy chỉ tay vào mình nói:

- Cô là Thùy, hỏi còn ở VN cô làm việc ở chỗ ba cháu đó!

Nó nheo hai mắt cố nhớ xem nàng là ai trong cái ký ức có ba nó làm giám đốc sau khi Sài Gòn bị đổi tên, rồi lắc đầu bỏ đi. Thùy đứng lặng im chịu đựng một lần nữa khúc phim giông gió của một thời đã qua, nay trở về lần lượt rõ ràng trong trí nhớ.



Năm 1973 Thùy đang vừa đi học ở ĐH Văn khoa vừa học điều hành máy điện toán tại một công ty IBM trên đường Gia Long quận nhất. Sáng đến lớp nghe giảng bài, ghi chép, chiều học việc đến 20 giờ. Sau 6 tháng Thùy được nhận vào làm việc hợp đồng tại đây nhưng chỉ được xếp vào làm ca đêm. Thùy rất mừng khi có một việc làm, vừa lo cho bản thân vừa phụ giúp tài chánh với gia đình trong lúc tình hình xã hội ngày một khó khăn vì chiến tranh. Cuộc sống những tưởng cứ thế trôi đi bằng nỗ lực của nàng mong đến ngày nhận được mảnh bằng cử nhân, Thùy sẽ tìm nơi dạy tiếng Anh – cái nghề đã từ lâu nàng ấp ủ.

Bỗng đâu thế sự đổi thay, Saigon tan tác, miền Nam thay ngôi đổi chủ không ngờ. Thùy không còn đến giảng đường nữa, kiến thức đứt gãy dở dang, công việc làm ban đêm bỗng dưng phải đeo dính vì nhiều thứ như sổ gia đình đổi đời gọi là hộ khẩu, các thứ nhu yếu phẩm hàng tháng được mua theo giá rẻ mà chánh quyền gọi là bao cấp, tiền lương thì sụt giảm sau khi tiền miền Nam bị đổi sang loại tiền của chế độ mới chẳng mang giá trị gì, chi tiêu chưa hết tháng đã hết tiền, cùng nhiều thứ như cấm đi khỏi nơi ở mà

không có giấy cho phép của phường - là một trong chuỗi quản lý của chính quyền mới để có thể chui sâu vào trong „quần“ chúng một cách hữu hiệu triệt để, nơi đó có những kẻ đã từng sống dưới chế độ cũ nhưng khi chiến cuộc thay đổi họ đã không ngần ngại tiếp sức „bọn cướp“ để theo dõi, chỉ tên những gia đình là tư sản, là nhân viên, quan chức cao cấp trong bộ máy chính quyền cũ. Chúng được đặt tên là “bọn 30 tháng 4” ngày đêm theo dõi, rình mò những gia đình đang sống trong nỗi sợ hãi cái chính quyền mới nghèo kiệt xác nhưng lại vỗ ngực tự xưng giải phóng một miền Nam giàu có và nhân bản.

Giải phóng gì mà hàng ngàn gia đình phải tan đàn xẻ nghé, gánh gồng đến các vùng kinh tế mới toàn đá sỏi khô cằn, khí hậu khắc nghiệt không có sự sống, xua đuổi và đem con bỏ chợ để cướp trắng những căn nhà nơi họ đã sinh sống an lành trước đây dưới thời cộng hòa miền Nam. Giải phóng gì mà lừa gạt hàng chục ngàn người đàn ông của gia đình, đưa họ đến những nơi rừng thiêng nước độc với mưu đồ đầy ải họ cho đến chết vì thiếu ăn, thiếu mặc... Giải phóng gì mà toàn một lũ ngu dốt không học hành, vô văn hóa, ăn ở quen thói rừng rú, dã man lại nắm những chức vụ chủ chốt trong chánh quyền... Giải phóng gì mà ngày càng nhiều người bỏ nước ra đi ...

Miền Nam Cộng Hòa không còn, gia đình nào cũng khắc khoải sống với những cái lạ lùng, thiếu thốn mà trước đây chưa từng có, chưa từng trải qua. Càng ngày càng khó khăn hơn bởi những thay đổi, cái cách thật lù của chế độ mới. Càng buồn hơn khi những người đàn ông trong gia đình ra đi đã lâu chưa thấy trở về. Mỗi nhà một hoàn cảnh trần trở, thở than để rồi toan tính âm thầm cho người còn lại hay cho chính bản thân mình vượt thoát khỏi cảnh sống lúc đó quá đổi nặng nề, đầy lo âu, sợ hãi.

Riêng Thùy, ngao ngán cuộc sống hằng đêm đến nơi làm việc, ngồi trước dàn máy điện toán nhấp nháy tín hiệu lập lòe, tiếng máy nghe rào rào bên tai, có lúc mệt phờ cả người khi máy in, máy kiểm phiếu hồng hóc, kẹt giấy, hết mực in v...v... Đã thế có đêm xong ca còn ở lại chờ sáng mai tham dự mít-tinh hay họp hành, bình bầu, kiểm điểm... hoặc trong giờ làm việc bỗng cả phòng, rồi cả trung tâm náo động lên, kẻ ra người vào xông xáo vì những thứ « nhu yếu phẩm » vừa được mua về, rồi bỏ cả công việc chuyên môn để chia chác, cân đo từng gram thịt, cá, rau củ hay bốc thăm chiếc vỏ ruột xe đạp, vài mét dây thun quần, khúc vải trắng nhợt nhạt như màu gương mặt chao vao của những người không còn sức sống... Cuộc sống như vậy cứ đè nặng trên vai buộc phải chịu đựng khiến Thùy ngày càng mệt mỏi, chán chường hơn, có lúc nàng nghĩ, giá như chấm dứt được cái hiện tại có lẽ sẽ nhẹ nhàng hơn.

Sau khi đám quân quản rút đi, xuất hiện một tên dân sự từ miền ngoài vào thay thế chiếc ghế Quyền giám đốc còn bỏ trống do GD cũ đã đi tù chưa về. Lại một lô những « cải tiến, cải tạo » của tên này ban ra ở nơi Thùy làm việc, hẳn cho bầu lại những trưởng, phó phòng sau khi đã rà soát lý lịch của họ thật kỹ lưỡng. Chỉ những người không có liên quan gì sâu tới guồng máy của chính phủ cũ hay những người có thái độ thân thiện, cộng tác với « chủ mới » mới được đưa vào làm để tạo thành ban bộ do hắn ta lãnh đạo. Trong những lần hẳn xuống phòng máy nơi Thùy làm việc, xem xét máy móc, quy trình vận hành của hệ thống máy tính IBM 360 và 370 Thùy đều tránh không bao giờ để cho hắn nhìn thấy nàng, tâm tư nàng lúc bấy giờ chứa toàn những điều

thất vọng và không tin tưởng bất cứ gì ở những con người ấy. Thùy nhủ lòng sẽ sống thật trầm lặng, xa cách và chỉ biết có công việc mà thôi. Có lần biết hẳn đang đứng ở giữa phòng xem xét công việc, Thùy vòng ra phía sau các dãy máy in - đứng im chờ theo dõi các dữ kiện trên sấp giấy dính trong máy, mặc cho hẳn dẫn dò, ra lệnh hoặc đòi hỏi gì với người trưởng phòng của Thùy – hay khi nàng đang ở trong phòng làm việc, thoáng thấy bóng hẳn ở cầu thang, xuống gần cửa vào phòng máy, Thùy đã nhanh chân bỏ vào căn phòng nhỏ khuất phía sau, ra về như tìm kiếm thứ gì thật lâu, chờ khi không còn nghe tiếng của hẳn nữa thì mới trở ra đứng trước. Vì vậy hẳn về nhậm chức tại đây đã hơn 3 tháng mà Thùy vẫn chưa lần nào chạm mặt hay chào hỏi.

Từ sau ngày đất nước thay ngôi đổi chủ, tại nơi Thùy làm có nhiều việc thay đổi khá kịch cớm. Trước kia các nữ nhân viên chiếm số đông đến sở làm với chiếc áo dài thướt tha, yếu điệu, còn bây giờ có bóng dáng các « cán bộ gái » từ rừng ra hoặc từ ngoài vào, ăn mặc suềnh soàng đến buồn cười: áo chên (sơ-mi) vải, quần đen ngắn đến mắt cá chân, tay lúc nào cũng tồng teng cái túi xách « si-mơ-li » đen. Tóc để dài đến hông đít được cặp lại bằng chiếc kẹp ba lá nhôm, hoặc có chị thắt bím mái tóc dài của mình, vắt vẹo, đồng đưa theo từng nhịp chân với đôi dép lê bằng nhựa. Trông ai ở ngoài ấy vào cũng nghèo nàn, lạc hậu và khổ sở. Các nữ nhân viên miền Nam không ai bảo ai đều cắt hết áo dài, đến sở với những chiếc áo kiểu, hoặc áo bà ba truyền thống trông vẫn đẹp hơn các « đồng chí nữ » ngoài kia nhiều. Riêng Thùy nhất quyết không thay đổi, chiếc áo dài như vật không rời của nàng từ ngày mới lớn, đi học và đi làm. Đêm đêm vẫn chiếc áo dài thướt tha đến sở và ra về đúng giờ giấc, không bao giờ dư thừa thời gian cho nơi đây. Về đến nhà Thùy giam mình trong phòng nghe lại những bản nhạc xưa hoặc xem những hình ảnh thầy cô, bạn bè của những năm tháng học trò đẹp đẽ. Bằng cách này hay cách nọ Thùy thoát thác tất cả các buổi vận động họp hành, tham gia công tác đoàn thể tại nơi làm việc, dù tuổi của nàng thuộc vào thành phần được phong trào lôi kéo triệt để.

Tối hôm ấy Thùy vẫn vào ca như thường lệ. Khi gặp người trưởng ca, anh nhìn nàng nói:

- Giám đốc mời cô sáng mai gặp ông ta vào đầu giờ hành chính.

Thùy khựng người vừa ngạc nhiên xen chút bực mình :

- Sao lại gặp tôi, nhắn anh không được sao ? Sáng mai tôi không ở lại đâu, hay anh phone hỏi coi việc gì và cho tôi biết được không?

Người trưởng ca lắc đầu, đưa tiếp cho Thùy một tờ giấy viết tay :

- Mời cô Hoàng Lệ Thùy gặp tôi vào 7giờ30 sáng mai.

Thùy vất tờ giấy xuống mặt bàn, im lặng nhưng bút rút vô cùng. Nàng không mấy vừa ý khi phải chịu cảnh tan ca lúc 6 giờ sáng, đồng nghiệp về hết mà còn phải ở lại chờ đợi một tiếng rưỡi đồng hồ để gặp tên quyền GD mà từ trước đến nay nàng không muốn gặp mặt. Chẳng biết chuyện gì đây, lành hay dữ, linh cảm báo trước điều gì đó không hay sẽ đến với nàng nên Thùy bồn chồn không yên.

Chẳng cần đợi đến đúng giờ đã được báo trước, mới 7 giờ Thùy đã đi lên tầng một, đứng trước cửa phòng Giám đốc gõ mạnh rồi mở cửa bước vào bên trong. Thái độ của Thùy đầy vẻ nóng vội và khó chịu. Chẳng ngờ tên Giám đốc đã ngồi sẵn trong phòng, đang chăm chú đọc gì đó trên bàn, nhưng hẳn đã ngẩng đầu lên nhìn Thùy, giọng miền Trung nặng nhưng không đến nỗi khó nghe :

- Chào cô...

Lần đầu tiên đối diện Thùy không khỏi ngạc nhiên ở vẻ tươi tắn và dáng điệu đứng đắn của hẳn. Tuy vậy, để biểu lộ nỗi bất bình của mình, nàng hỏi ngay :

- Ông cho kêu tôi có việc gì ? Tôi nghĩ trưởng phòng của tôi có thể truyền lại những gì ông cần.

Trần, tên của hẳn, mời Thùy ngồi xuống chiếc ghế trước mặt rồi hỏi một câu không ăn nhập gì đến câu Thùy vừa hỏi :

- Cô ra đời ở Hải Phòng phải không? Cha mẹ cô di cư vào Nam năm 54 à?

Ngừng một lát, hẳn nói tiếp như đã thuộc lòng lý lịch của Thùy :

- Cô đã học lớp 18 của Hội Việt Mỹ, sao lại có lớp 18 trong hệ thống giáo dục của Mỹ như thế nhỉ ?

Tuy đang bực trong lòng nhưng khi nghe câu nói đó Thùy suýt bật cười. Không để nàng trả lời, hẳn nói tiếp :

- Tôi đang cần cô làm việc trong giờ hành chính, công việc của cô là dịch những tài liệu tiếng Anh mà chúng tôi « tiếp quản » được tại đây sang tiếng Việt, kể từ ngày mai cô « bàn giao » công việc ở phòng vận hành cho người thay thế.

Hẳn gọi anh thư ký vào, dặn dò sắp xếp cho Thùy một chỗ ngồi ở phòng ngoài, sát cạnh phòng của hẳn rồi quay sang nhìn thẳng vào mắt Thùy nói nhỏ :

- Thế nhé, cô Thùy, chào cô !

Hắn đi nhanh ra khỏi căn phòng rộng để mặc Thùy đứng chững hững, chưa nói được câu nào, hay từ chối công việc mà hắn vừa như ra lệnh khiến mặt nàng đỏ bừng vì giận. «*Thêm một tên vô lại, độc đoán đây!*» Thùy nén giận nghĩ thầm, nhớ lại linh cảm của mình trước khi gặp hắn, nàng thở dài chán nản xách túi ra về.

Thùy không còn làm ca đêm nữa mà hằng ngày phải loay hoay với nhiều tập tài liệu kỹ thuật in bằng tiếng Anh, vất vả dịch sang tiếng Việt để giám đốc Trần nghiên cứu, làm quen với hàng loạt máy móc của Mỹ mà hắn ta chưa bao giờ được biết hay sờ tay đến. Có lúc Thùy cố tình dịch sai một chút cách thức nào đó trong cách vận hành của một chi tiết máy, khiến Trần phải vất vả học và thực hành mãi vẫn chưa thể biết được hệ thống ứng dụng một cách thuần thục. Những lúc liếc nhìn hắn cặm cụi toát mồ hôi bên xấp bản dịch do nàng đưa, Thùy nghe trong lòng dậy lên sự thích thú vì đã hành được hắn cho bõ ghét. Thùy vẫn chưa thể nào kính trọng hay có thiện cảm với những kẻ bỗng dưng không ai mời mà ngang nhiên lại đến đây chỉ huy bằng những cái đầu rỗng tuếch.

Giám đốc Trần tỏ ra là người chịu khó tìm tòi và còn là người biết dùng nhân viên hơn Thùy tưởng. Nhờ đã có nhiều năm làm việc với hệ thống máy điện toán, nên khi dịch những tài liệu tiếng Anh thành một hệ thống điều hành dây chuyền điện toán IBM 360, Thùy phải vận dụng vốn sinh ngữ đã học nhiều năm kết hợp những công việc đã làm để vẽ ra những sơ đồ điều hành của nhiều dàn máy trong một hệ thống liên kết, hoặc dịch sao cho dễ hiểu cách điều hành, giữ gìn, ngăn chặn hay qui cách bảo trì những bộ phận trung ương của hệ thống máy tính... Như thấy việc làm khó khăn của Thùy, Trần tỏ ra thông cảm, đôi lúc kiếm dịp chuyện trò cho nàng bớt căng thẳng hay đem đến mời nàng ly cafe, cốc nước ngọt... Nhưng những lần như vậy, Thùy đều kiên quyết từ chối, nàng luôn giữ một khoảng cách xa lạ đối với hắn trong ngày, hết giờ làm việc Thùy nhanh chóng buông bút giấy ra về, qua khỏi cổng cơ quan nàng thở ra một hơi dài như thể trút được gánh nặng ngàn cân. Có hôm Thùy đang làm việc, hắn đi họp ở đâu về đến bên bàn làm việc của Thùy, đòi xem tập tài liệu đã dịch liên quan đến các chương trình điện toán. Hắn đọc qua một lúc rồi nói :

- Cô dịch dễ hiểu và rõ hơn người bên Bưu điện nhiều. Rất tiếc, tôi không được học tiếng Anh để cùng trao đổi với cô sẽ thú vị hơn ...

Thùy quay mặt đi, dấu cái mím môi khó chịu, không nói gì nhưng trong lòng dậy lên một chút kiêu hãnh ngần ngừ kèm theo nỗi chua xót cho cái khả năng không còn hợp thời của nàng.

Những năm 1979 đến 1982, người ta bỏ nước ra đi rất nhiều. Đi đâu cũng nghe thiên hạ xì xào về những chuyến vượt biển. Nghe đồn có tàu của Mỹ, Đức, Pháp neo ở ngoài hải phận vớt những người vượt biên đưa thẳng sang nước họ, cho định cư, đổi xử nhân đạo, tử tế. Trong sở của Thùy tuần rồi có 2 kỹ sư thảo chương viên nghỉ không lý do và không còn trở lại nữa. Những năm sau này dòng người bỏ đi càng nhiều, hoàn cảnh gia đình nàng sau ngày 30.4.75 cũng bị đất lắm. Cha của Thùy bỏ nhà đi biển biệt khi 2 xưởng sản xuất đồ nhựa của ông bị tiếp quản, máy móc bị thanh lý, gỡ bỏ đem đi đâu ông không biết sau khi ông bị đẩy ra khỏi cơ ngơi của mình. Mẹ của Thùy gom góp số vốn liếng còn lại của gia đình lén lút nhờ người đưa anh lớn và đứa em trai của nàng vượt biển. Hai người ra đi đã lâu vẫn chưa nghe tin tức sống chết ra sao, gia đình nàng như ngồi trên lửa. Thùy giữ kín chuyện này không hé môi với ai vì nàng đang là nguồn thu nhập chính trong nhà dù ít ỏi nhưng còn may mắn là «*công nhân viên nhà nước*»!

Sự ra đi nay người này, mai người nọ ở nơi Thùy làm việc tạo nên những chấn động tâm lý trong nhân viên. Vì là một trung tâm chuyên về kỹ thuật, đa số có tay nghề chuyên môn cao và thâm niên công việc, nên dù thay chủ họ vẫn được tiếp tục làm việc ngoại trừ một số ít người có liên quan đến quân đội chế độ cũ – thành phần bị xem là kẻ thù trực tiếp của cách mạng - họ bị sa thải hoặc bị đưa đi học tập ngay sau khi «*chủ mới*» dọn vào.

Giám đốc Trần gần một tuần nay nhận ra nét khác thường ở Thùy. Thỉnh thoảng hắn giả vờ đi ra phòng của Thùy lấy nước uống, ngang chỗ nàng ngồi, liếc thấy Thùy một tay ôm trán, tay cầm viết đặt trên tờ giấy trống trơn. Một buổi sáng, Thùy được thông báo sẽ có một cuộc họp toàn trung tâm. Tất cả nhân viên hành chánh của các phòng cũng như công nhân làm ca bị kéo lên đứng, ngồi chật cả gian phòng khánh tiết. Giám đốc Trần chủ tọa cuộc họp, thông báo và trấn an nhân viên về tình hình công nhân viên bỏ nước ra đi «*trái phép*». Bằng một giọng trầm ngâm hắn không gay gắt lên án hành động này mà chỉ yêu cầu các trưởng, phó phòng ban, cùng với phòng tổng vụ nên quản lý giờ giấc làm việc của nhân viên kỹ hơn nữa. Ai muốn nghỉ phép năm, phép bù cần phải đăng ký trước và được sự chấp nhận của hắn mới được nghỉ. Nghe qua ai cũng hiểu thông báo là lời cảnh báo cho những ai muốn ra đi.

Thùy quay về bàn làm việc trước, lấy cớ không khỏe trong người nàng ngồi đó mà tâm trí nghĩ về anh và em trai mình, chẳng biết họ đang lạc lõng ở đâu? Khi cuộc họp chấm dứt, giám đốc Trân trở về văn phòng, ngang qua bàn làm việc của Thùy, cố tình nhìn vào mắt nàng nói nhanh và thật rõ :

- Ai đi thì đi, nhưng cô Thùy mà vượt biên thì tôi buồn lắm!

Thùy giật mình nhìn hấn bối rối, vội cúi nhìn chăm chú vào những trang giấy trên mặt bàn, vờ như đang tập trung vào công việc chứ thật ra tim đang đập bắn loạn... Ông thư ký và bà thủ quỹ ngồi cùng phòng với Thùy đưa mắt nhìn nhau khó hiểu.

Thời gian cứ thế trôi qua thắm thoát đã một năm, Thùy làm công việc được giao như một cái máy, nhưng càng sử dụng kiến thức đã học nàng càng thấy buồn tiếc cho số phận của mình và cho cả cái ngôn ngữ chẳng tội tình gì cũng bị hạn chế, chệch lạc, phỉ báng trong buổi giao thời đó. Giám đốc Trân bận rộn luôn với những đoàn chuyên gia Liên xô đến xem xét máy móc thiết bị của Mỹ đã được đưa vào các hãng xưởng lớn tại miền Nam VN trước đây. Trân nói tiếng Nga lưu loát, lịch thiệp với đám khách xa lạ đó khiến Thùy tò mò hơn về Trân. Ngoài ra, để lấy lòng những người anh em Xô viết Trân tổ chức nhiều bữa tiệc thiết đãi thật ra trò bằng công sức lấy từ các nhân viên trong trung tâm. Từ các phòng, ban « tiền củ » vài ba phụ nữ miền Nam giỏi nấu nướng, cống hiến cho khách những món ngon, vật lạ. Ông tây bà đầm ăn uống no say, thoải mái, hoan hỉ, ngợi khen lãnh đạo Trân rồi rít.

Thùy lấy làm khó chịu trong những lần như vậy, bởi nàng biết Trân đang hưởng lợi trên công sức của nhân viên dưới quyền, hấn chỉ thị cho anh thư ký và bà thủ quỹ chi nhiều khoản tốn kém trong tiệc tùng, quà cáp đắt tiền cho khách. Nhiều lần như vậy, hấn đã biến cả hai người đó vào thành một ê-kíp chuyên « vẽ rồng rắn » thành những tờ giấy xuất quỹ hợp lý không lồ. Thùy biết chắc cả ba người cũng hưởng lợi không ít từ những nhập hàng của việc chi tiêu.

Vào dịp Tết hằng năm, Trân ra chỉ thị tổ chức tất niên và tân niên thật tưng bừng mà ở vào chế độ cũ cũng chưa từng bao giờ xảy ra. Mỗi cuối năm đều có những buổi khoản đãi lãnh đạo cấp Tổng công ty, giám đốc của 17 sở toàn miền Nam về dự, ăn uống kéo dài hai ba hôm. Nhân viên các phòng ban được huy động tối đa sức lực để « hoàn thành tốt công tác ». Ban « chị nuôi » phải thức đêm để chuẩn bị các món ngon, vật lạ đã được xếp Trân phê duyệt. Tiệc tùng linh đình, ồn ào, có lẽ những năm chiến tranh đói khổ nên giờ là lúc ra sức hưởng thụ, mặc ai tàn mệt, khốn cùng. Các trưởng phó phòng đều là những tay « ngã theo chiều gió », có bày vẽ thêm cho xếp mới của mình cách ăn chơi của Sài Gòn hoa lệ năm nào, mong được xếp mới ưu ái thì cuộc đời sẽ đỡ khổ hơn trong lúc tình hình đất nước lâm vào hồi suy kiệt. Nhân viên trong trung tâm cũng nhờ những buổi tiệc tùng như vậy mà được hưởng bữa no bụng với ít tiền thưởng cuối năm. Đây chỉ là những đồng tiền lẻ không thấm gì những phong bì mà giám đốc Trân dúi vào tay các xếp lớn trong công ty sau khi tàn bữa tiệc; đó là cách để tạo niềm tin cùng uy tín cho hấn.

Trân tận dụng hết mức những chế độ, chính sách - như thể hấn quan tâm giúp đỡ mọi nhân viên khi họ gặp những vấn đề nan giải, khó khăn - nhưng Thùy nghĩ - Trân tự đánh bóng mình bằng những trò ban phát đặc ân để ai cũng tưởng hấn tài đức song toàn. Thùy nghĩ Trân thật là quỷ quyệt. Càng ngày nàng càng nhìn rõ con người của hấn hơn nên cố gắng thu hẹp sự giao tiếp với hấn bằng sự lạnh nhạt, xa cách cố hữu. Nhưng như không chú ý đến điều này, Trân càng tỏ ra quan tâm, khen ngợi Thùy trong những lần xét thưởng cuối năm ; ngoài những khoản đồng đều như mọi người, Thùy còn có phần thêm, Trân bảo để khích lệ nàng trong việc dịch thuật. Đã nhủ lòng nên Thùy vẫn đứng dưng trước những thái độ của Trân, không may mắn phần khích. Ít lâu sau, không thấy Trân đưa tiếp tài liệu nữa, Thùy liền xin trở lại công việc cũ ở phòng điều hành. Trân tròn mắt nhìn Thùy như kinh ngạc :

- Cô không thích làm việc gần tôi sao ?

Giọng Thùy thần nhiên :

- Không, công việc vừa qua không đúng nghề tôi được đào tạo.

Trân lặng thinh một lúc lâu, hai bàn tay nắm chặt lấy nhau, rồi quay qua nhìn thẳng vào mắt Thùy :

- Thôi được. Tôi « trả » cô về chỗ cũ vậy. Tôi chỉ muốn cô vui !

Hấn đi vội ra khỏi phòng để Thùy đứng trơ lại một mình như hôm đầu tiên đến gặp hấn, không ngờ hấn quyết định nhanh như vậy. Thùy trở lại công việc cũ với tâm trạng yên tâm hơn vì ở đây nàng không còn phải gặp Trân luôn, cũng chẳng va chạm với những bộ mặt soi mói của phòng tổng vụ luôn xì xầm mỗi khi Trân đến bên bàn làm việc của nàng. Nhưng điều khiến Thùy thấy mình như thoát nạn là không còn gặp mặt vợ của

Trân, người đàn bà thỉnh thoảng đi xông xộc vào phòng làm việc của chồng, không chào hỏi ai một câu, ánh mắt sắc như dao liếc nhìn Thùy mặc áo dài, vẻ đố kỵ.

Một hôm đang lúc rảnh công việc, Thùy ngồi xem sách phía sau phòng máy. Bỗng có tiếng nói rất lớn của Trân phía trước. Thùy bước ra vừa kịp thấy hắn đang nói như hét vào tai người trưởng ca vì tài liệu của hắn in ra bị mờ không đọc được, nhưng vừa nhìn thấy nàng, giọng nói và gương mặt Trân tức thì dịu xuống, điệu bộ hết hùng hổ như vài phút trước đây. Hắn dặn dò nhân viên thay mực mới để in lại mẫu thống kê định mức sử dụng điện của người tiêu dùng rồi quanh quẩn trong phòng một lúc mới đi khỏi.

Mùa hè năm đó trung tâm bận rộn với việc lần đầu tiên chương trình tuyển sinh toàn quốc được khai thác bằng máy điện toán. Các phòng, ban ngập đầu trong công việc. Phòng máy tổ chức ba ca cũng không giải quyết hết khối lượng công việc, đôi lúc máy móc hỏng hóc do vận hành quá tải...

Gần 3 giờ sáng, trong lúc Thùy đang ngồi nơi bàn phím điều hành, mắt chăm chú theo dõi số liệu trên màn hình gần như không để ý gì đến chung quanh. Giám đốc Trân bước vào phòng máy nhẹ đến nỗi Thùy không nghe tiếng mở cửa. Thản nhiên, nàng vươn vai làm động tác thư giãn, bỗng tay nàng chạm vào người Trân đang đứng sau lưng nàng từ lúc nào. Hoảng hốt, Thùy xô ghế, đứng bật dậy và quay người lại nhìn Trân giọng lắp bắp :

- Ông, ông ... vào lúc nào?

Trân ra dấu trấn an Thùy, hắn nói :

- Xin lỗi cô, tôi vào hơi đường đột làm cô giật mình.

Rồi hắn nhìn quanh hỏi nàng :

- Thế... anh Thường đâu?

Tuy giật mình nhưng Thùy trả lời ngay

- Công việc cũng sắp xong, anh ấy nhờ tôi coi, về nhà sớm vì vợ đau.

Hắn cau mày :

- Cô « liêu » thế, một mình làm sao nổi.

Giọng của hắn nghe như thể lo lắng cho Thùy thật sự, nhưng nàng không hề cảm thấy tí ti nào cảm động mà ngược lại nàng thấy bối rối quá khi trong phòng lúc này chỉ có hai người.

Lấy lại bình tĩnh, Thùy nhìn lên màn hình máy tính đọc một thông tin khiến nàng phải ngồi xuống chiếc ghế, tay gõ lên bàn phím một lệnh đưa vào máy trong lúc Trân đi đến đứng trước mặt vừa nhìn nàng vừa hỏi những câu liên quan đến công việc. Có một lần khi ngẩng nhìn để trả lời hắn, Thùy chợt nhận ra sắc diện của Trân tối nay trông là lạ, nét thiếu náo trên khuôn mặt và vẻ mệt mỏi trong hai mắt làm hắn không còn vẻ tự tin và phần khởi như mọi hôm. Trân bỗng nhìn Thùy chăm chăm cho đến khi nàng nhận ra một sự tĩnh lặng ngán ngùi, khác thường giữa hai người khiến Thùy thấy sờ sợ, linh cảm có điều gì đó sắp xảy đến... Tiếng Trân vang lên dâng cao nỗi lo lắng trong nàng

- Thùy cứ ngồi yên, tôi có chuyện muốn nói...

Không nghe tiếng « cô » mà hắn vẫn thường gọi ghép vào tên của mình như mọi khi, tim Thùy đập mạnh, rướn người định đứng dậy thì Trân đã đặt hai tay lên vai của nàng giữ chặt:

- Sao Thùy cứ tránh mặt tôi, Thùy ghét tôi à, tôi đã làm gì mà Thùy không thích tôi?

Hắn hỏi liền một lúc những thắc mắc, chẳng chờ nàng trả lời hay phản ứng, hắn lại nói tiếp, lần này tiếng nói của hắn như lạc giọng :

- Thùy, tôi yêu em, em biết không ...

Thùy giật mình và ngạc nhiên tột độ khi nghe câu nói thốt lên từ miệng hắn. Nén cảm xúc, nàng nhìn thẳng vào gương mặt hắn, nỗi lo lắng trước đây không còn nữa mà là sự giận dữ trong lồng ngực của nàng đang òa vỡ :

- Chắc ông làm lẫn tôi với ai đó ! Tôi không thể là người để ông nói những điều khó nghe đó và ngược lại tôi không bao giờ đáp lại tình cảm ấy được.

Sau đó, bằng cử chỉ dứt khoát, Thùy gạt tay Trân ra, đứng ngay dậy bước ra phía cửa phòng máy :

- Nếu không có gì liên quan đến công việc, tôi mời ông ra khỏi đây.

Quá sửng sốt trước phản ứng cũng như thái độ bình tĩnh và cứng rắn của Thùy, Trân hơi ngượng ngùng giây lát, vẫn nói tiếp:

- Thùy, tôi sẽ thu xếp mọi chuyện và tôi vẫn chờ Thùy.

Trước khi ra khỏi phòng, hắn lại nói thêm :

- Em chịu khó chờ tôi... Thôi em làm việc tiếp đi, nếu có « sự cố » gì thì cứ gọi lên phòng tôi. Đêm nay tôi ở lại trung tâm không về.

Thùy lấy tay che hai tai để không phải nghe hẳn nói gì thêm nữa, đóng mạnh cửa, đi nhanh vào và ngồi xuống chiếc ghế nơi bàn điều hành đánh vài hiệu lệnh vào máy cho xong công việc đang dở dang, đầu óc nàng lúng túng đau nhức, chân tay lạnh toát. Thùy hoang mang quá rồi cứ tự hỏi bản thân mình đã cố lạnh lùng, tránh tiếp xúc với những người mang danh chiến thắng từ ngoài kia vào đây nắm quyền lãnh đạo, ai cũng ngồi vào chiếc ghế quyền hành, còn những người cũ mà của cải do họ tạo ra lại bị sa thải, bị đưa đi chưa thấy trở về... Thấy những cảnh đó, Thùy chẳng bao giờ nói chuyện với mấy chị cán bộ công đoàn, thanh niên hay phụ nữ gì gì đó, phong cách và lời nói của họ sao kỳ quặc, lạ đời quá. Những lần bắt buộc dĩ phải họp hành kiểm điểm phê bình, thi đua, bầu bán... chẳng bao giờ Thùy đóng góp hay phát biểu một lời, thái độ của nàng bị một cán bộ nữ đánh giá là không có tinh thần tập thể, vẫn mang nặng tư tưởng tiểu tư sản viên chức.

Nghe vậy hay nghe nhiều nữa Thùy cũng chỉ lặng thinh, không cãi không sửa đổi, không màng gì đến những « danh hiệu » mà « tập thể » đã bình bầu. Dần dà họ cho nàng không bình thường, hoặc ít nói quá hoá « hâm »... Vô tình Thùy có được sự « an thân » đúng với ý nàng mong muốn. Nhưng đêm nay, sau sự việc vừa xảy ra, nàng nghe chất ngất trong lòng nỗi khổ sở, bất an mà mấy năm qua Thùy đã âm thầm chịu đựng. Nàng cần sự bình an tâm hồn để không còn cảm thấy bức dọc trước những gì đang xảy ra hàng ngày nơi nàng đang làm việc và trong cái xã hội mới ngày càng có nhiều điều điều tồi tệ xảy ra. Bằng sự bình an ấy, Thùy mới có thể yên, thôi không lo lắng cho sự vô âm tín của anh và em nàng trong chuyến vượt biển gần một năm qua. Cũng bằng sự bình an ấy mà Thùy còn « trụ » lại được nơi này - một công việc từ lâu nàng ưa thích - giờ đây còn là cứu cánh cho cả gia đình.

Hai mươi lăm tuổi đời, không phải Thùy chưa yêu lần nào. Mối tình đầu tiên đến rồi tan vỡ vội vàng theo những ngày cuối cùng của một cuộc di tản vĩ đại chưa từng thấy. Thùy không trách người yêu vì chính nàng cũng đã vì chữ hiếu mà ở lại, còn người ta cũng bởi phận làm con nên phải cùng ra đi. Thùy đã tự nhủ lòng khi chia tay người yêu, nàng sẽ tiếp tục sống trên quê hương dù về sau ra sao, dù biết sẽ không khi nào còn có được mối tình đẹp như trước nữa. Nên khi ở lại Thùy cố không nghĩ ngợi hay vấn vương, tiếc nhớ gì người cũ nữa. Tính nàng vẫn thế, bình an tâm hồn chỉ có khi người ta dứt khoát được với tất cả những gì liên quan đến tình cảm, đến quá khứ mà thôi.

Còn Tiếp